

Вінник Д. Г.

група 5285м, Національний університет кораблебудування імені адмірала
Макарова (Миколаїв), dashavinnyk20@gmail.com

Трибулькевич К. Г.

д-р пед. наук, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв), tribulkevich@gmail.com

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ОСОБИСТОСТІ

Розглянуто основні психолого-педагогічні проблеми в процесі становлення особистості. Здійснено аналіз психолого-педагогічної літератури з проблеми особистісного становлення для подальшого застосування особистісно орієнтовних технологій у формуванні громадянської спрямованості особистості.

Ключові слова: *психолого-педагогічні технології, особистісне становлення, виховання особистості.*

The main psychological and pedagogical problems in the process of identity formation. The analysis of psychological and pedagogical literature on the problem of personal formation for future use of personality-oriented technologies in the formation of the civil orientation of the individual.

Key words: *psychological and pedagogical technologies, personal development, education of the individual.*

Впродовж життя людина має можливість оволодіти або елементарними навичками, або суттєво складними, що роблять особистість – «виробником матеріальних та духовних благ для суспільства, інших людей», що утворює «основне коло інтересів, прихильностей і смаків, реалізованих ідеалів і схильностей, тобто найбільш істотних мотивів поведінки людини» [1, с. 123].

Людина є складною живою системою, життєдіяльність якої забезпечується на різних, але взаємозалежних між собою рівнях функціонування. Саме у вивченні особистості, сполучаючи різні принципи, відкривається можливість зрозуміти людину за допомогою принципових положень різних галузей та напрямків психології – сприймання, навчання, мотивації.

В процесі розвитку особистості, необхідно розглядати зміни на всіх рівнях функціонування людини як живої біологічної системи, включаючи таким чином, біологічний, психологічний та соціальний рівні. На біологічному – зміни стосуються всіх структур та функцій організму, пронизуючи всі рівні його організації, починаючи з молекулярного і закінчуючи життєдіяльністю всього організму в цілому.

Біологічний аспект існування пов'язує людину із тваринним світом. Але, розширюючи свідомість, освоюючи нові рівні, власну еволюцію людина здійснює перш за все в психічній сфері. На психічному рівні людина прагне реалізувати себе як особистість, тобто прожити повноцінне життя в суспільстві.

Питання здоров'я, що стосуються психологічного рівня, пов'язані з особистісним контекстом аналізу, у рамках якого людина постає як психічне ціле. Відповіді, вірно знайдені на них, допомагають зрозуміти головне: що таке здорова особистість, як формується особистість людини в ранньому дитинстві, які певні стадії проходить в своєму розвитку.

Духовний розвиток людини означає осмислення нею свого високого призначення в житті, появу відповідальності перед дійсними й майбутніми поколіннями, розуміння складної природи світобудови й прагнення до постійного морального вдосконалювання. Природно, що перш ніж чіткі якості розуміння досягнуть високого рівня, вони повинні пройти тривалий і складний шлях розвитку. І ступінь усвідомленості, глибина включення в структуру особистості, діапазон дії і способи прояву одного і того ж по своїй суті якості ніколи не бувають однаковими на різних шаблях формування людини як особистості. Тому видається дуже важливою розробка змістовних і одночасно достатньо конкретних нормативів розвитку, які повинні бути досягнуті молодого людиною – нашим співвітчизником до моменту настання його

громадянської зрілості (а пізніше і вступу його в інші, не менш відповідальні етапи життя). Ці нормативи повинні дуже точно і широко окреслити коло вимог до ідейно-політичної, розумової, моральної, трудової, естетичної і фізичної вихованості вступають у самостійне життя молодих людей.

Необхідний рівень кожного з основних компонентів, що складають суть всебічного розвитку, повинен бути виражений через систему параметрів, в яких були б відображені не стільки нестійкі набуття досвіду, скільки більш міцні і повільно змінні освіти. Наприклад, для фізичного розвитку – не приватні показники функціонування тієї чи іншої системи організму в умовах випадкових, а показники, що виражають оптимальний режим її роботи як у звичайній, так і в екстремальній обстановці; для морального розвитку – не просто знання норм етики, а більш глибокі утворення особистості: моральні переконання, установки, відносини, ціннісні орієнтації та пов'язані з ними основні тенденції поведінки.

Отже, із формуванням обґрунтованих критеріїв фізичного та психічного розвитку людини, що виражаються в певних нормативах, пов'язана інша, не менш складна і трудомістка – розробка надійного і разом з тим досить простого методичного інструментарію, який давав би можливість встановлювати ступінь розвитку людини і як індивіда, і як особистості, і як суб'єкта діяльності в усіх її головних і важливих для нашого суспільства модифікаціях і одночасно прояснювати специфіку індивідуальності людини.

Список використаних джерел

1. Ананьев Б. Г. О проблемах современного человекознания / Б. Г. Ананьев – СПб. : Питер, 2001. – 272 с.
2. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 1977. – 304 с.
3. Поваренков Ю. П. Психологическое содержание профессионального становления человека / Ю. П. Поваренков. – М. : Изд-во УРАО, 2002. – 160 с.
4. Реан А. А. Психология адаптации личности. Анализ. Теория. Практика / А. А. Реан, А. Р. Кудашев, А. А. Баранов. – СПб. : 2006. – 479 с.